

Sonkajan kyläsuunnitelma 2004- 2005

Johdanto	3
Työskentelytapa	4
Kylän henki, ilmapiiri ja osaaminen	4
Sonkajan osaajat.....	4
Sonkajan yritykset.....	5
Sonkajan harrastukset	5
Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot, kylien unelmat ja maailmanmenon vaikutus kyläämme	5
Vahvuudet ja heikkoudet, mahdollisuudet ja uhkatekijät	6
Ongelmat ja Ideat	7
Huhuksen kehittämissuunnitelmat.....	8
Lopuksi.....	10
Liitteet	10

Sonkajan kyläsuunnitelma

Johdanto

Sonkajan kyläsuunnitelma ja sen laatiminen toteutettiin osana Vaara-Karjalan kyläsuunnitelmat hanketta. Hankkeessa on tehty kymmenen Ilomantsin kylän voimin kyläsuunnitelmat omille kylille. Sonkajan kyläsuunnitelma on kyläläisten tuottama konkreettinen toimenpidesuunnitelma siitä mitä kylillä tulisi tehdä seuraavien vuosien aikana. Kyläsuunnitelma on kooste kyläiltojen työstä ja se on myös yhteistyön ja yhteissuunnittelun tulos.

Kyläsuunnitelma on työstetty viidessä kyläillassa, joiden tavoitteena oli koota kaikki kyläläiset yhteen miettimään oman kylän kehittämistä. Kokoontumiset aloitettiin lokakuun lopulla 2004 ja työtä jatkettiin marraskuussa ja tammi-helmikuussa 2005.

Kaikki kyläläiset kutsuttiin kyläiltoihin, joka talouteen menevillä kirjeillä sekä lehti-ilmoituksin Pogostan Sanomissa. Tiedotusta täydennettiin Minne mennä -palstalla Karjalaisessa ja P-K:n radion äänialloilla menovinkeissä.

Kyläsuunnitteluiltoihin osallistui yhteensä kolmisenkymmentä kyläläistä eli noin 15 ihmistä per kyläilta.

Sonkajasta lyhyesti

Sonkaja on yksi niistä kylistä, joita sanotaan Suomen kauneimmaksi kyläksi. Karjalainen vaaramaisema viljeltyine peltoineen avaa näkymiä, joilla turistit, ohikulkijat ja mahdolliset tulomuuttajat hurmataan. Myös Mateli Kuivalatar Kantelettaressa kuvaa Sonkajaa mairittelevasti ... *pojat sorian Sonkajan* ... Sonkaja poiketen muista Ilomantsin kylistä kuuluu Jänisjoen ja sitä kautta Laatokan vesistön valuma-alueeseen, Sonkajanjärvi laskee Loitimoon.

Sonkajan kylätoiminta on ollut hyvin aktiivista ja se on ollut valtakullisten kylähankkeiden projektikyliä. Sonkajaa kohtasi viime vuosikymmenen lopulla koulun lopettaminen, joka vaikutti kylällä hyvin voimakkaasti myös kylätoimintaan, hanskoja niin sanotusti iskettiin tiskiin ja kylätoiminta hiipui jonkin verran. Sonkajan koulu (rakennettu 1907) jäi kuitenkin kyläläisten käyttöön ja omistukseen kylätalona ja sen ylläpitäminen ja toiminnan kehittäminen on ollut keskeistä kylätoimintaa. Talkootyötä tehdään mm. polttopuiden hankkimiseksi. Sonkajan kyläyhdistys omistaa myös rakentamansa kioskin Enontien varrella, tosin se oli kiinni kesän 2004. Koulun yhteydessä olevan asunnon kunnostamiseen on saatu hankerahoitusta ja kylälle on rakennettu myös tsasouna hankerahoituksen turvin.

Yhdistys- ja yhteisötoiminta Sonkajassa on vilkasta ja yhdistyksiä on useita: Kyläyhdistys, Sonkajan maatalousnaiset, Sonkajan marttayhdistys, Sonkajan maamiesseura, Sonkajan urheiluveikot sekä metsästysseurat, Hömötin erä, Sonkajan erä, Keskimatkan erä ja Sonkajan kalastuskunta pitävät yllä vilkasta yhdistystoimintaa. Yhdistysten lisäksi kylällä toimii tsatsouna –toimikunta ja historiatoimikunta. Kansalaisopiston piirinä toimii kylätalolla aktiivinen kutojien ryhmä.

Sonkajan palvelutarjontaa voi pitää kohtuullisena. Matkaa Ilomantsiin on kaksitoista kilometriä ja lapset käyvät pääasiassa Ikonvaaran koulua. Tie Ilomantsiin ja Enoon on kohtuullisessa kunnossa, takseja on kaksi, bussiyhteydet Ilomantsiin erityisesti kouluaikana toimivat.

Kylällä on hieno metsästysmaja, jota kyläläiset voivat käyttää juhliinsa, kylällä on myös oma sauna kylätalon rannassa. Sonkajassa on kyläläisten käyttöön yhteinen grilli, uimarannat, tenniskenttä, hiihtolatu ja Kurjenharjun venevalkama.

Sonkajan ja Hömötin asukasluku on ollut vuosina 1990 – 2000 seuraava.

1990: 300 ikäluokittain (0-14:52, 15-29:49, 30-64:154, 65-:49)

1995: 288

2000: 258 ikäluokittain (0-14:39, 15-29:33, 30-64:115, 65-:71)

Sonkaja kylän talouksien määrä vuodenvaihteessa 2004/ 2005 oli 92 taloutta Sonkajan postinumeron jakoalueella, tosin jonkin verran Sonkajan kylän postia kulkee Tokrajärven postinumerolla. Aukkaita kylällä on reilut kaksi sataa ja kesäasukkaita vajaat 100 henkilöä.

Työskentelytapa

Sonkajan kyläsuunnitelma työstettiin tulevaisuuden verstaana. Ensimmäisessä kyläillassa 26.10. perehdyttiin kyläsuunnittelun periaatteisiin ja Tulevaisuuden Versta työskentelymenetelmään. Käytiin keskustelua kylän vahvuuksista ja menestystekijöistä sekä luotiin tilannekuvaa ja analyysiä Sonkajasta

Toisella kertaa 23.11.käytiin läpi kaikki Sonkajan kehittämisen esteenä olevat asiat, puutteet ja ongelmat. Yritettiin löytää tärkeimmät esteet ja hahmottaa mihin eri elämän osa-alueisiin ne liittyvät. Synkistelyvaiheessa laadittiin myös kylän nelikenttäanalyysi.

Kolmannessa kyläillassa 30.11.2004 työstettiin kylän unelmaa ryhmätyönä. Tavoitteena oli hahmottaa kylän tavoitteita ja päämääriä, työstää kuvaa kylästä kymmenen vuoden päästä sekä arvioida maailman menon vaikutusta omalle kylälle. Irrotteluvaiheen alussa viriteltiin mielikuvitusta mm. harjoituksin ja tuotettiin seinäpaperitekniikkaa käyttäen ratkaisuja esteisiin ja ongelmiin ja yleensäkin kehittämisideoita ja -ajatuksia kylän kehittämiseksi. Tavoitteena oli luoda mahdollisimman suuri määrä ideoita. Näistä valittiin tärkeimmät ja käyttökelpoisimmat jatkotyöskentelyä varten. Ideat myös ryhmiteltiin eri teemojen alle. Ongelmat ja kehittämisajatuksat tuotettiin seinäpapereille kirjoittaen ja tärkeimmäksi koetut kehittämisen esteet sekä ideavaiheen ajatukset valittiin äänestämällä.

Todentamisvaiheessa 18.1. ja 8.2. 2005 työstettiin ryhmittäin teemakokonaisuudet, joiden puitteissa valittiin joukko ideoita ja kehittämisajatuksia perusteluineen, joita lähdetäisiin kehittämään edelleen. Ryhmät kirjasiivat ideoista ja ongelmista kehittämisohjelmia joissa määriteltiin tulevat kylän toimenpiteet ja niiden toteuttamisen mahdolliset ongelmakohdat, vastuhenkilöt sekä aikataulun. Työskentelyn aikana korostettiin, etteivät asiat hoidu itsestään, vaan vaativat jatkuvaa työskentelyä ja kylän eri intressipiirien yhteistyötä sekä päätettyihin tehtäviin sitoutumista.

Kylän henki, ilmapiiri ja osaaminen

Kylällä vuosittain järjestetään yhdistysten vuosikokoukset, palmusunnuntain kyläjuhla, ollaan mukana Pogostan hiihdon muonituksessa, järjestetään läppäviesti. Kesäkuussa kylällä pidetään uimakoulua ja järjestetään Sonkajanjärven ympärijuoksu, kesän aikana järjestetään myös virsi-iltoja ja lavatansseja. Syksyllä kylällä pidetään Renqvistin muistojuhla, Ristin praasniekka, hirvipeijaiset ja joulukuussa julistetaan joulurauha.

Sonkajan osaajat

Kylällä on monenlaista ammattiosaamista mm. sairaanhoitajia, metallimiehet, kirvesmiehet, kirjanpitäjä, rajamies, opettaja, maatalouslomittaja, puutarhuri, laitospies, kalastaja, isännöitsijä,

kiinteistöväälitys, hoiva-ala, hammashoitaja, röntgenhoitaja, työvoimaneuvoja, sosiaalityöntekijä, portsari, tullimies, tullivirkailija, toimittaja, autonkuljettaja, kuvataiteilija, kuvataideopettaja, lastenhoitaja, erityisopettaja, terveydenhoitaja, metsuri, sähkömies, kiinteistönhoitaja, puunveistäjä
Kylällä on myös eläkeläisiä tai työttömiä.

Sonkajan yritykset

Sonkajan kylällä on myös useita yrityksiä. Yritykset listattuna:

Autokorjaamo Martti Tuominen,
taksit: Timo Kareinen, Kari Kettunen,
Metalli- ja maalausyrittäjä Kari Niemi,
Koneurakointi Erkki Pesonen,
Metsäkoneurakointi Risto Kaltiainen,
Traktoriurakoitsija Antti Penttinen,
lammastila Palviainen,
vuohitilat: Niemi ja Houni,
lypsykarjatilat: viisi,
Mantsin Retki Oy,
marjanviljelytilat neljä - viisi,
Koneurakointi Nuutinen

Sonkajan harrastukset

Sonkajalla myös harrastetaan paljon, kylätalo on monen harrastustoiminnan keskus; näppivikaiset kutovat päivittäin mattoa, raanua, hamekangasta jne. Myös kankaanmaalaus, langanvärjäys ja saippuan tekeminen on sonkajalaisten harrastuksia.

Metsästys, ajokoirakokeet, haukkukokeet, koirien kasvatusta (kenneltoiminta), sienestys, marjastus ja kalastus ovat niitä perinteisiä maaseudun harrastuksia, joita myös Sonkajalla harrastetaan.

Jumppa, hiihto, sauvakävely, lenkkeily, pyöräily, avantouinti, tanssi, rullaluistelu, vesihiihto, uinti, jalkapallo, tennis, pingis, ammunta, retkeily ja suunnistus on niitä liikunnallisia harrastuksia, jotka sonkajalaiset kirjassivat omikseen.

Kylällä harrastetaan edellä mainittujen lisäksi laulua, historiaa, näytelmäharrastusta, DARTS:ia, kolikonheittoa, koiran kävelytystä, metsänhoitotöitä, kasetille lukemista (näkövammaisille), runoja, runonlausuntaa, pihanhoitoa ja maisemanhoitoa

Sonkajan paikat

Ensimmäisessä kyläillassa kyläläiset hahmottelivat kylän merkittäviä paikkoja, luontokohteita ja rakennuksia. Listatuksi tulivat seuraavat kohteet rakennuksista: Salpalinja, kylätalo 1907, Tsasouna, metsästysmaja, kioski, tanssilava, kylän sauna, Kesonsuon lintutorni, Variksen hirsitalo, Hakovaaran vanha koulu, Rouvisen hirsitalo, Tuominen (luhtiaitta, suojeltu), Kurenharjun venevalkama ja grillikota, uimarannat, tenniskenttä, hiihtolatu sekä luontokohteista:

vaaramaisemat Sonkaja ja Hako-Kirvesvaara, Kesonsuo, koulun iso tammi, Lylynvaaran käärmeukuusi, Kurenharju, Akanlampi, vanha kalmisto.

Sonkajanjärvi ja Koitajoki ovat kylän vesistöistä merkittävimmät.

Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot, kylien unelmat ja maailmanmenon vaikutus kyläämme

Visio työryhmä työsti ajatusta miltä Sonkaja näyttää kymmenen vuoden kuluttua. Ryhmän mielestä koulun eli kylätalon toiminta on edelleen hengissä, palvelut ovat vähintään samalla tasolla kuin nykyisin ja uudenlaisia toimeentulomuotoja sekä yrityksiä on saatu kylälle. Näitä ovat mm. puun jatkojalostus, työllistävä matkailuelinkeino ja alkutuotanto. Venäjä tarjoaa myös uusia mahdollisuuksia.

Sonkajaan on saatu lapsellisia paluumuuttajia useita, autiotkin talot ovat asuttuja ja lisäksi uusia rakennuksia on tehty, tosin kaavoitettuja tontteja on vielä muutamia vapaana. Ilomantsin Pampalon kulta- ja vuolukivitehdas ovat tuoneet myös sonkajalaisille työpaikkoja sekä kylälle lisää asukkaita. Lomamökkejä on rakennettu runsaasti vilkastuttamaan kylän elämää
Kioski on toiminnassa

Tavoite työryhmä asetti tavoitteekseen Sonkajan yhdistysrakenteen uusiutumisen, kylä verkostoituu ja palvelujen tuottaminen keskitetään osaajille. Lammassarmit kukoistavat, peltoalueet on hoidettu lammaslaitumina kylällä on useita luomutilallisia. Sonkajan tavoitteena on edelleen olla Suomen kaunein kylä. Tavoitteena on pitää kylä asuttuna, saada nuoria muuttamaan kylälle eli elävä asumalähiö kauniissa luonnonmaisemassa, jossa on toimiva elintarvikekioski, matkailupalveluja ja kylä on saatu aktivoitua tämän hetken uinuvasta tilasta.

Maailmanmeno työryhmä pohti miten epävarmuus maailmalla lisääntyy ja ihmiset hakeutuvat turvalliseen ympäristöön. Tällöin Sonkajan kaltainen kylä tarjoaa haja-asutusalueella vastailmiön kiinnailmiölle.
Bioenergian käyttö lähienergiatarpeeseen saadaan liikkeelle, biokaasu- ja pelletti-autot huristelevat kyläteillä. Itärajan aukeaminen vapaaksi ja liiketoiminnan vilkastuminen on sekä virkistys- että haittatekijä.
Kriisitilanteissa maailmalla pienillä kylillä on tietty tukialueen tuntu, kontrolli pelaa – mikä tärkeintä elämän kannalta. Omavaraistalous on Sonkajan vastaisku maailmanmenoon.

Vahvuudet ja heikkoudet, mahdollisuudet ja uhkatekijät

Sonkajan kyläläiset arvioivat kylän vahvuutena olevan kansalaisopiston toiminnan ja sen että, kaikki talot asuttuja sekä oman kylän taksien

käyttämisen
koulukyyteinä. Kylällä on
toimivia maatiloja ja
yrityksiä. Nuoria on
muuttanut kylälle
asumaan, lapsia on ja
kylätalo on kaikkien
käytössä.

Sonkajan heikkoudeksi kyläläiset arvioivat, että ei ole tontteja uudisrakentamiseen, ei kauppaa, postia, koulua. Kylätoiminta keskittyy pääasiassa kyläyhdistykseen ja aktiiviset ihmiset ovat väsyneet talkootyöhön. Ainainen rahan puute vaivaa kylätoimintaa ja yhtenä heikkoutena on pysyvän yrittäjän puute kiosilla.

Luonto ja retkeily, erikoisviljely, hoivapalvelujen kehittäminen, kylätalon toiminnan kehittäminen ja käytön monipuolistaminen, tanssilavan, kioskin toimintojen kehittäminen, matkailu sekä lentomäki Raminvaara ja kioskin ja uimarannan käytön monet mahdollisuudet tarjoavat Sonkajalle uusia mahdollisuuksia.

Uhkatekijöinä jotka voivat kohdata Sonkajaa ovat ikärakenne, erakoituminen, liikenneyhteyksien väheneminen, ei kestävä arkea, sorateiden kunto, pusikoituminen ja suurpetojen lisääntyminen. Myös ihmisten vieraantuminen toisistaan ja kyläilyperinteen väheneminen uhkaa Sonkajaa.

Ongelmat ja Ideat

Synkistelyillä sonkajalaiset murehtivat, että kylän yhdistysten yhteistyö ei toimi ja yhteistyökyvyttömyys hankaloittaa kylätoimintaa. Ongelmaillan äänestyksessä muiksi keskeisiksi kylän ongelmaksi nousi koulu loppuminen, kauppa-auton puute, kylätalosta huolehtiminen, pohjavesialueen mukana tuomat viemäröinti vaatimukset. Kommentit ”Toisten asiat ”tiedetään” paremmin kuin omat” ja ”henkilösuhteet sotketaan asioiden hoidossa” tuntuvat huolestuttavan kyläläisiä.

Irroitteluilla tärkeimmäksi kehittämiskohteeksi nousi paluumuuttajien saaminen kylälle ja Koitereen retkeily, kalastus ja hyväksikäyttö matkailussa. Äänestyksessä muiksi tärkeiksi kehittämisen kohteiksi nousivat ehdotukset (äännet sulussa): kesäretkiä kaikille (7), yhteistyö (4), hoiva- ja hoitokoti (4), kylään vain kaksi rekisteröityä yhdistystä (4), luontokuvia kylältä (3),

kaivinkonepalvelu (7), talonmiesyrittäjä, kesämökkien tienauraukset, polttopuut ja kesämökkien yleiskunto (5), pienyrittäminen ja yrittäminen yleensä (4) ja vesistöjen hyödyntäminen, kesällä melonta ja retkeily, talvella kelkkailu ja retkeily (4)

Huhuksen kehittämisohjelmat

Synkistely- ja irratteluiltojen teemaryhmiä noudattaen Huhuksen verstastyöläiset työstivät kylän kehittämisen toimenpiteitä. Kehittämisohjelmat työstettiin Maaseudun Sivistysliiton Tulevaisuuden Verstaas työskenntelyyn laaditulle toivesuunnitelmapohjalle. Kehittämisohjelma tehdään idean tai kehittämishankkeen pohjalta. Ryhmä määritteli idean tai mahdollisen hankkeen toteuttamisen esteenä olevia asioita, seikkoja tai toimintatapoja. Kun toteuttamisen esteet oli kyetty riittävän selkeästi hahmottamaan voitiin ryhtyä työstämään toimenpiteitä esteiden poistamiseksi tai keinoja idean toteuttamiseksi. Suunnitelluille toimenpiteille etsittiin toteuttajat ja vastuutahot ja mietittiin myös aikataulu. Näin saatiin joukko toimenpiteitä, joita kylällä tullaan tekemään muutaman lähivuoden aikana.

Laaditut toimenpiteet arvioitiin ja laitettiin ”arvojärjestykseen” äänestämällä viidennessä kyläillalla tiistaina 22.2. Jokainen osallistuja valitsi viisi mielestään tärkeintä kehittämisideaa. Näistä äänestetyistä ideoista on jatkotyöstetty seitsemää ideaa hankesuunnittelun mukaisesti. Suunnitellut ideat teemakohtaisesti seuraavassa luettelossa.

Koitere-paketti

kaikki Koitereen ympäristökylät mukaan (25 % omarahoitus)

Taustat ja tavoitteet:

Koitereen arvon ja kauneuden nostaminen sille kuuluvaan arvoon. Koitereen kaavoitus tarjoaa myös mahdollisuuden alueen markkinointiin. Koitere on yksi Suomen seitsemästä ihmeestä, joka tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia matkailun parissa, kesällä veneretkiä ja talvella talvikalastusta Koitere-paketin tavoitteena on myös ympäristökylien yrityselämän elvyttäminen ja palvelujen säilyttäminen sekä näiden kehittäminen

Toteutus:

Kartoitetaan yrittäjät ja tehdään kotisivut Internetiin Koitereen tunnetuksi tekemiseksi. Koitereen markkinointi myös uusille kesäasukkaille ja mahdollisille paluumuuttajille. Koitere-portti mainokset sisääntuloteille, jotta turistit, lomalaiset ja matkailijat tietävät mitä on tarjolla. Toteutuksessa yrittäjien ja kylien omat toimenpiteet osahankkeina. Rahoitus leader –rahoituksena tai ympäristökeskuksen rahoituksena. Hanke voisi alkaa jo vuonna 2005.

Tulokset

Yritysrenkaat, uudet kesäasukkaat ja paluumuuttajat. Kylien palvelutarjonta osana yritysten käyttämiä palveluja.

Matelin kulttuuriperintö

Tausta:

Mateli Kuivalattaren kulttuuriperinnön vaalimiseksi on työstetty kehittämishanketta, joka on jäänyt kesken. Matelin elämän vaiheet tunnetaan kohtuullisen hyvin ja niistä sekä hänen runoistaan voisi koostaa tapahtuman joka toistuisi säännöllisin väliajoin.

Tavoitteet:

Matelin kulttuuriperinnön esiin nostaminen ja sen peilaaminen nykypäivään. Kulttuuriperinnön pohjalta toteutettava kulttuuritapahtuma yhteistyössä eri järjestöjen kanssa.

Hankkeen toteutus:

Hankesuunnitelman laatiminen kesken jääneen suunnitelman pohjalta. Yhteistyöneuvottelut. Tapahtumat Huhuksessa ja muissa mahdollisissa kylissä.

Hankkeen toteuttaja ja rahoitus

Hanke voisi alkaa 2005 – 2006. Rahoitus mahdollisesti leader -rahoituksena. Muina mahdollisina rahoittajina voisi olla erilaiset säätiöt. Vastuu henkilöinä Seppo Lehtinen ja Eila Piippo

Mukana olevat tahot:

Kylätoimikunnat, Ilomantsin kunta, Kalevalaiset naiset, Karjalaisen kulttuurin edistämissäätiö, Ilomantsin ev.lut.srk, Museosäätiö, Joensuun Yliopisto ja Maaseudun Sivistysliitto.

Kylälle kyläyhdistys

Tausta:

Huhuksessa on liian monta yhdistystä, vähän todellisia toimijoita, omistusrakenne – kiinteistön omistus, yhteishenki?

Tavoite: kyläyhdistyksen perustaminen

Toimenpiteet: Valitaan johtokuntiin muita kuin aikaisempia henkilöitä, laajapohjainen rakenne kyläläisistä suotava, kylän kiinteistöjen kunto ja säilyminen turvattava (kenen omistuksessa, ei saa olla toiminnan kannalta merkittävä kysymys), vanhaa yhdistysrakennetta purettava ja laitettava uinumaan tai muutettava, mietittävä mitkä toiminnot ovat todella merkittäviä, ei esitetä yhdistyksille toimintaohjeita vaan toimitaan itse yhdistyksissä. Kyläyhdistyksen yhtenä toimenpiteenä myös kylätalon toiminnallinen kehittäminen.

Ohjelmallinen Huhus –päivä

Taustalla ajatus miten saada porukka innostumaan, millainen olisi hyvä ohjelma ja pitäisi miettiä omalaatuinen teema (Mateli).

Tavoitteena tukea kylähenkeä ja saada näyttävä tapahtuma aikaan kylällä, joka innostaisi myös kesäasukkaita, matkailijoita, ilomantsilaisia ja ihmisiä Joensuusta asti.

Toimenpiteet:

Seurojen yhteistyö ja koko kylä Tapahtumina erilaisia seurapelejä, metsästysseuran ilmakiväärillä ampuminen pienoishirvi-illanvietoissa, näytelmän esittäminen kyläpäivillä (Lilli), Matelin hyödyntäminen (Eila). Tapahtuman sovittaminen muiden Koitereen kylien kesätapahtumien kanssa. Vastuullisina toteuttajina kylätoimikunta/ perustettava kyläyhdistys. Aloitus kesällä 2005

Lisää asukkaita ja nuoria kylälle

Ongelmana on työpaikkojen, asuntojen ja tonttien puuttuminen

Ratkaisuna työpaikkoja kylälle ja lähiympäristöön, yritystoimintaa ja yrittäjäksi ryhtymistä, esim. hoitokoti - sijaiskoti tyyppisiä yrityksiä, halukkaan yrittäjän löytäminen.

Toimenpiteenä jo toteutettujen hankkeiden syventäminen esimerkiksi kylien yhteisenä hankkeena. Tulomuuttopalvelujen kehittäminen esim. ensikoti tulomuuttajille; jonkin yhteisön omistaman kiinteistön vuokraus tulomuuttoperheelle. Vuokralla voisi olla määrätyn ajan, jonka jälkeen muuttajat jäävät heille erityisesti räätälöityyn kotiin ja ensikoti vapautuu uusille muuttajille. Ensikodin rakentaminen voidaan toteuttaa hankkeena useammalla rahoitustavalla. Työvoimahallinnon koulutusrahat, leader -rahoitus mahdolliset muut tuet.

Pohjavesialueella sijaitsevien talouksien viemäriverkon kehittäminen

Tausta: Jätevesilain tarkoittamalla jätevesien käsittelyn ja johtamisen edellyttämät velvoitteet tulevat voimaan reilun kahdeksan vuoden kuluttua. Huhuksen pohjavesialueella sijaitsevien talouksien kohdalla asia merkitsee kohtuullisen suuria investointeja tulevaisuudessa. Taloudet ovat alueella hajallaan ja määrärahojen yhteiskunnan taholta jätevesien käsittelyyn on epävarmaa.

Toimenpiteet: Suoritetaan jätevesien johtamisen ja käsittelyn edellyttämä tarvekartoitus (vaikutuspiirissä olevat asukkaat) ja mietitään mikä toteuttajayhteisö tai osuuskunta voisi hoitaa mahdolliset toimenpiteet.

Toteuttaja ja aikataulu kunta tai muu yhteisö

Kantatien kunnostus

Kylän läpi kulkeva tie on sulan kelin aikana varsin huonossa kunnossa. Ongelmana on tietenkin tien ylläpitäjän määrärahojen puute ja usean muunkin tien huono kunto, jolloin rahoitukset ovat tiukassa. Huolimatta tästä perusongelmasta huhuslaiset pitävät säännöllistä yhteyttä Huhuksentien kunnossapitävään tahoon ja perustelevat tien kunnostuksen tarpeellisuutta. Huhuslaisten puolta pitävät yrittäjien puolesta Jari ja asukkaiden puolesta Sirkka.

Lopuksi

Huhksen kyläillat osoittivat tarpeen arvioida kylätoimintaa perinteisten tapahtuma- ja kokouskäytännöistä poikkeavalla tavalla. Verstasillat toivat kylätoiminnan piiriin uusia ihmisiä. Ilahduttavaa verstatiloissa oli se, että ne vetivät kaiken ikäistä väkeä. Kyläilloissa syntyi innostunut kehittämisen ilmapiiri ja ihmiset kokivat, että omalla toiminnallaan ja suunnittelulla voi vaikuttaa kylän kehittämiseen.

Suunnitellut asiat ovat hyvin käytännönläheisiä. Suunniteltujen toimenpiteiden toteuttaminen vie aikaa eikä kaikkia esille tulleita asioita ehkä toteuteta. On kuitenkin hyvä että monet jo aiemmin puhutut asiat ovat nyt paperilla ja ehkä kirjoitettuina. ”velvoittavat” suunnittelijoitaan toteuttamaan ne. Huhksen kyläsuunnittelussa tuli esille asioita, joita muutkin Ilomantsin kylät haluaivat toteuttaa, joten yhteistyö kylien välillä tuottaisi hyvän tuloksen.

Tarjoilut olivat hyvät ja siitä tulee kiittää kylän emäntiä. Tiedottamisessa tuli pari pientä kömmähdystä, muuta kyläläiset antoivat ne vetäjälle anteeksi. Verstas tilana Huhksen koulu toimi oikein hyvin, luokka ja käytävätila riitti hyvin työskentelyyn.

Verstastyö palautteessa kyläläiset arvioivat työskentelyn tavoitteen tulleen tyydyttävän selkeästi esille. Oma aktiivisuuttaan kyläläiset arvioivat kahtalaisesti osa totesi sen olleen alhainen ja suurin osa kohtalainen tai hyvä. Oma aktiivisuus selitti myös varsin hyvin arviota verstastyön tarpeellisuudesta. Verstasvetäjän työskentely ja osaaminen arvioitiin kohtalaisen hyväksi. Yleisarvosana työskentelystä oli kouluarvosanana 8 +.

Liitteet

1. Huhuksen analyysi
2. Huhuksen tulevaisuuden visiot
3. Nelikenttäanalyysi
4. Huhuksen ongelmat ja kehittämisen esteet
5. Huhuksen ideat ja kehittämisajatukset
6. Huhuksen suunnitellut toimenpiteet
7. Osallistujat

1. HUHUUKSEN ANALYYSI

RAKENNUKSET JA LUONTOKOhteet	HARRASTUSOSAAMINEN	AMMATIT JA OSAAMINEN	YHDISTYKSET
Siitarinvaara, Syväys (1800-luvulta), Lampila 1918, Kylätalo (Suojeluskuntatalo 1939), Kauppias Turusen paikka (1800-luvulta)	marjastus, metsästäys, kalastus, sienestys, vaeltaminen, lenkkeily, tanssi, järjestötoiminta, tiffany, säily, jääkiekko, luistelu, ammunta, biljardi, jalkapallo, ruokakurssit, 3L, kyräily, keskiviikon lasten kerho, kyläily, ruohonleikkuu, puutarhanhoito, kasvihooneviljely, riistanhoito, kalastus, ompelu, neulominen, kutominen, juoruilu, kuvataide, hevosharrastus, ratsastus, filatelia, numismatia, kirjallisuus, urheilukirjat, tuohityöt, päretyöt, pajutyöt, pihanhoido, koirat	taksi, talonmies, viljelijät, keittäjä, sahurit, kirvesmies, parturi, apumies, koneurakoitsija, rakennusmestari, maatalouslomittaja, insinööri, rekkakuski, bändäri, laulusolistit, venttihuoltaja, siivoojat, taidemaalari, ruokapatvelu, eläkeläiset, sähköasentajat, sosiaalityöntekijä, asumisavustaja, kouluavustaja, metsuri, metsäkoneen kuljettaja, betonimies, kivimies, hieroja, jalkahoitaja, sorvari, hitsari	kylätöimikunta, Riistamiehät ry, Huhuksen Urheilijat, MLL:n Itä-Koitereen osasto, Huhuksen Marttayhdistys, TVY ei toimi, Keskusta py, Huhuksen maamiesseura ei toimi, seurakunnan lähetyspiiri, kansat. Tiffany-piiri
KULTTUURI JA HISTORIA	YRITYKSET	TAPAHTUMAT	TIESTÖ
Mateli asui 1820-luvulle asti Siitarinvaaralla, Liepälästä lähtenyt Huhuksen asutus, rautamalmi	taksi 2 kpl, Koitare ky (sahaus, höyläys, välinevuokraus, mökinvuokraus), marjaviljely 2kpl, koneyhymä-maatalous, Venttihuolto (pohjoismainen), maatalous: 2 lypsykarjaa, 1 ihakarja, maanviljely, polttopuun välyitys, mansikan viljely, pirttiviljely, pontikankeitto, useita mökinvuokrausyrityksiä	yhd. vuosikokoukset, kylähihdot, nappulahihdot, pilkkipailut, kyläjuhla (kirkon), äitienpäivä, Marttojen kurssit, Praasniekka, uimakoulu, lavatanssit, Koiterekirkko, Huhuksen uistelu, kyläilta, ongintakipailut, hirvipeijaiset, teatterilehti, erätulet, talkoot ja kurssit	Huhuksen tie, Liepälantie, Alanteenlahdentie, Sillankorvantie, Siitarintie, Partalantie
PALVELUT	VÄESTÖ		
koulu, taksi, bussiyhteys Ilomantsiin (7.00, 14.45, 16.30), ampumarata, kylätalo, venesatama Koita ja Koitere, tanssilava, grillikatokset 3kpl, uimaranta 2 kpl, Tsasouna, jääkiekkokenttä-luisturata (jäädtyys, valot), koulun kenttä, lentopallokenttä, lasten leikkipaikka, tievalot puuttuu, latu, ei virallista keikkaraittia, jätteiden lajittelupiste	1990: 167 (0-14:28, 15-29:23, 30-64:91, 65-:25), 1995: 180, 2000: 150 (0-14:20, 15-29:20, 30-64:77, 65-:33)		Koitaajoki, Koitere, Rekilampi, Valkko

2. HUHUKSEN TULEVAISUUDEEN VISIOT

1. Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot:

(visio 5-10 vuoden päästä)

palvelut säilyvät,
kylä viihtyisä, elintasosta elämisen tasoon,
uudenlaisia toimeentulomuotoja, sijaiskodit ja terveysalaan liittyvät,
ennakkoluuloton suhtautuminen kaikkeen uuteen,
matkailuyrittäminen menestyy, elämykset,
Venäjä, Karjala,
toimivia yrityksiä: alkutuotanto, matkailu, puunjalostus,
elämänusko korkealla,
kesäasukkaiden isännöintipalvelut

2. Kylän unelmat; päämäärämme ja tavoitteemme:

asukasluvun lisääminen,
kylän yhteishengen parantaminen,
palvelujen ylläpito ja tehostaminen,
uusien yritysten perustaminen,
Koitereen mahdollisuuksien hyväksikäyttö,
verkostoituminen,
yhdistysrakenteen uusiminen,
Koitere-paketin työstäminen,
ohjelmallinen Huhus-päivä muutaman kerran vuodessa,
projekteja, millä saadaan EU-rahaa

3. Maailmanmenon vaikutus kyläämme:

kiireinen elämänmeno lisää halukkuutta asua maalla, muuttoliike kaupungeista maaseudulle,
etätyö mahdollista,
lomamahdollisuudet jo valmiina,
lumi mahdollistaa talvella kelkkailuyrityksen (lumiraja nousee pohjoisemmaksi),
kesällä hyvät kalavedet ja retkeilymahdollisuudet,
puhdasta luontoa löytyy,
tilaa löytyy asumiselle ja yrittämiselle,
hoitoa ja palvelua yritysmuotoisesti vanhoille,

3. HUHUS / NELIKENTTÄ-ANALYYSI

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
puhdas, kaunis luonto ja monipuoliset vesistöt, Koitere, koulu, taksi, seuratoiminta, kylätalo, tanssilava, ampumarata, järjestöaktiivisuus, kattava tieverkko, hyvät harrastusmahdollisuudet, yritykset ja palvelut, vapaa-ajan palvelut, moniosaaminen (ammattitaidon monipuolisuus), rivitalo, tapahtumat	sijainti, tiestö, ikärakenne, kateus, yhteistyön puute, kaupan loppuminen, sijainti, seuraristiriidat, hajaan asuttu, ikääntyminen, tietoliikenneyhteydet, työllisyistyöttömyys, samat toimijat kaikissa seuroissa, politiikka, tiestön kunto, toiminta ja järjestely keskittynyt samoille henkilöille, henkilökohtaiset ristiriidat
MAHDOLLISUUDET	UHKATEKIJÄT
lisää lapsiperheitä, alihankintatyöt, yritystoiminta, kylähengen nostatus, luonto ja vesistöt, harrastusmahdollisuudet, mahdollisuus kannattavaan yritystoimintaan, yhteistoiminta mahdollisuudet, puutarhaviljely, matkailu, Koitere, luonnontuotteiden hyödyntäminen, kylätalo, ulkoiluharrastuspaikat, seurojen yhteistyö, luontaistalous (marjastus, luonto), koulutusmahdollisuus (oppivelvollisuus)	lapsia vähän, väestön vanheneminen, talkootyön väheneminen, julkisten palveluiden loppuminen, koulun loppuminen, seuratoiminnan hiipuminen, pohjavesialue, pohjavesien saastuminen (likakaivoremontit), väestön väheneminen, koulun lakkautuminen, linjaliikenteen loppuminen, työttömyys, luonnon mullistukset, karhu- ja susipelko, tietoliikenneyhteydet, linjaliikenteen loppuminen, luonnonoikut, Sonera, tiestön rappeutuminen, autoituminen

Teemat	4. Huhuksen ongelmat	Äänet
asukasluku	huolena vanhusten poismuutto	3
	väestörakenne	2
	lapsilla ei ole ikätovereita	1
	väestörakenne	
elinkeinot	tytöt puuttuvat kylältä	2
	ajan puute	
	rahan puute	
	sukulaislomittajat	
harrastukset	ei jumppaa, eikä muutakaan ohjattua liikuntaa ikääntyville	3
	nuorison harrastukset	1
	vapaa-ajan puute (harrastukset)	1
	yksipuoliset harrastusmahdollisuudet	1
infra	Huhuksen tien huono kunto	2
	viemäriongelmat	2
	huonot tiet	
kylä	seurojen yhteistyön toimimattomuus	8
	yhteistyökyvyttömyys	6
	henkilösuhteet sotketaan asioiden hoidossa	5
	toisten asiat "tiedetään" paremmin kuin omat	5
	kateus	3
	henkilökohtaiset asiat otetaan toiminnan esteeksi	2
	talkoohenki olematon	2
	kateus	1
	naisen tuska	1
	ei pysäytetä kehitystä, täällä on elämää vielä 10 vuoden päästäkin –ajattelu	
	eristyneisyyttä	
	kylän politiikka	
	liikaa ryhmitöitä	
	miehen tuska	
	pitkävihaisuus	
	p-kele	
	puranut kotona	
	pätemisen tarve	
	rahan puute avustuksiin	
	sinun olisi aina saatava viimeinen sana, vaikkei se johtaisi mihinkään	
	sukuriidat	
	toisten arvostelua ja mollaamista	
	tosikkomaisuus	
	turha syyttä peiliä, kun naama on vinossa	

	uusia tuulia ei hyväksyttyä	
	yksinäisyyttä	
kylätalo	kylätalosta huolehtiminen	6
	kylätalo ja lava	5
palvelut	koulu loppuu	11
	kauppa puuttuu	6
	kauppa-auto	6
	linja-autoyhteydet huonot	
ympäristö	pohjavesialue	4
	liikaa EU-rauhoituksia	2
	riistan vähyys	

5. Huhuksen ideat (äänet)

Asukasluku
paluumuuttajia (7)
asuinkelpoisten rakennusten säilyttäminen ja hyödyntäminen (2)
Kulttuuri
Matelin kulttuuriperintö esille Leader-hanke (1)
Kylätoiminta/Yhteistoiminta
kesäretkiä kaikille (7)
yhteistyö (4)
hoiva- ja hoitokoti (4)
kylään vain kaksi rekisteröityä yhdistystä (4)
verkostoituminen (3)
Baabelintorni kylälle (2)
liikuntaohjaaja esim. jumppaa ja voimistelua kaikille kykyjensä mukaan (2)
polttopuun teko kyläläisille (talkoilla Heikki L.)
lahjat
mahdollinen Koitereen kehittämissyhdystys Leader-rahoituksella (1)
Palvelut
hoitopalvelu, paikka vanhuksille ja muille hoitoa tarvitseville (3)
Ympäristö
luontokuvia kylältä (3)
kalastuslampien hyväksikäyttö (3)
luontoretket (1)
marjastus
jäniksen metsästystä lisättävä
Yrittäminen
Koitereen retkeily, kalastus ja hyväksikäyttö matkailussa (8)
kaivinkonepalvelu (7)
talonmiesyrittäjä, kesämökkien tienauraukset, polttopuut ja kesämökkien yleiskunto (5)
pienyrittäminen ja yrittäminen yleensä (4)
vesistöjen hyödyntäminen, kesällä melonta ja retkeily, talvella kelkkailu ja retkeily (4)
matkailuyrittäminen eräretkiä (3)
hoiva- ja palvelualan yrittäminen (3)

laadukasta pontikkaa (3)
ruokapalveluja (2)
puutavaran jatkojalostus (2)
elämysmatkailua (2)
pienimuotoinen kesäkioski (2)
luonnontuotteiden vastaanottopiste (herkkutatti ym. sienet marjat) opastus retkille (elämys) (2)
perinteiset yritykset säilytettävä (2)
ohjelmapalveluja
ohjelmapalveluja
mökkimatkailun kehittäminen yhteisesti

KEHITTÄMISOHJELMA

Kylä: Huhus

Teema infrastruktuuri

TOIVESUUNNITELMA	TOTEUTUSOHJELMA	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
Kehittämishanke / Idea kantatien kunnostus	Toteuttamisen esteet määrärahan puute	yhteydenotot kunnossapitävään tahoon, tarpeellisuuden perusteleva	yrittäjät / Jari asukkaat / Sirkka	2005 →
paikallisteiden kunnossa pito	osakkaiden yhteisymmärrys ja joukkovastuu kustannuksista, yksityisiemäärärahat	yhteisvastuullisuus kunnissa, valtion tai kunnan avustusten saaminen	tieosakkaat, tiehoitokunnat, Jari	2005 →
pohjavesialueella sijaitsevien talouksien viemäriverkon kehittäminen	taloudet hajallaan, määräraha	tarvekartoitus, toteuttajayhteisö tai osuuskunta tai tarvitsijat yhdessä	vakuutuspiirissä olevat asukkaat, kunta tai muu yhteisö	2006 kevät
tietoliikenneyhteyksien (laajakaistan saatavuus kaikille halukaille) kehittäminen	pitkät välimatkat, huonot kaapeliyhteydet	vaihtoehtojen kartoitus, opinnäytetyö AMK tai vastaava, lankaverkkojen korjaus, korvaavien vaihtoehtojen etsiminen, painostus Soneraan	Sonera, yhteisöt, tarvitsijat / Jari	2005 →
kyläsvuonien uudistaminen	ammattitaito, vanha tieto	yhteistyö kunnan kanssa, tietojen keruu kylältä		2005 →
Koitereen portti tai vastaava pysäyttävä taulu	paikan löytyminen	yhteistyö kunnan kanssa		2005 →

TOIVESUUNNITELMA	TOTEUTUSOHJELMA	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
Kehittämishanke / Idea ohjeistus näköalapaikoille (Siitari!)	Toteuttamisen esteet paikan löytyminen	kehitystyö taulun saamiseksi	Eila	2005 →
jumppa	vetäjän puuttuminen	kansalaisopistolta, omalta kylältä vetäjä	Virpi	2005 kevät
hihtolatu	latupohjan kunnostaminen, kunnossapitäjä	kesällä raivaus, talvikunnossapito, rahoitus	kylätoimikunta, Tuula, urheiluseura	2005 kevät ja talvi
ilmoitustaulu	näkyvälle paikalle, tekijän puute	joku ottaa asiakseen, lähtevän postilaatikon luokse kylätaulun viereen, kysytään Korhoselta lupa	kylätoimikunta	2005 kevät
kylän vaiheista kertova kirja	kuka kerää ja tallentaa tiedot, kuka tekee	useampi tiedon kerääjä, yksi kokooja ja tekijä, projekti käyntiin	kylätoimikunta, kansalaisopisto	5 vuoden projekti
asukasluvun lisääminen	työpaikkojen ja palvelujen puuttuminen	työpaikkojen perustaminen, tonttien tarjonta ja vuokra-asuntojen hyödyntäminen, laajakaista on kylällä	Matti, Sirkka	2005 →
ympäristö	paikkakaksymys	tienvarsipusikot pois	Topi, Raija	
Koidanvarren lintutorni laavut		Sykönahon laavu on jo hyvät sien- ja marjamaat	Irma	
luontoretket	vetäjän puuttuminen			

KEHITTÄMISOHJELMA

Kylä: Huhus

TEEMA: Kulttuuri

TOIVESUUNNITELMA	TOTEUTUSOHJELMA	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
Kehittämishanke / Idea Matelin kulttuuriperintö Leader-hanke	Toteuttamisen esteet hankesuunnitelman keskeneräisyys	projektin vetäjä, hankesuunnitelma ja toteuttaminen, projekti	Eila ja Seppo	2005 →
Huhus-päivät	tuotteistaminen, suunnitelma	kylällä toimivat seurat	seurojen pj. Esko Eila	2005
näytelmäkerho	onko halukkaita ja vetäjää, rahoitus	kerhomuotoisena, kysyttäisiin vetäjää, paikka kesällä kylätalolla, talvella koululla	kylätoimikunta / Lilli, kansalaisopisto	kevät ja kesä 2005
ohjelmallinen Huhus- päivä	saada porukka innostumaan, ohjelman laatiminen	pitäisi miettiä omalaatuinen teema (Mateli)	seurojen yhteistyö ja koko kylä	2005

Lisäideat 22.2. 2005

TOIVESUUNNITELMA Kehittämishanke / Idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
kylätalo	omistuspohja?	rahoitus hankkeen toteuttamiseksi		
tienvarsien raivaaminen	työntekijät	talkoot?	kylätoimikunta	
lumikenkäkävely		Kylmälammen lenkki	kylätoimikunta	2005
valaistu latu	paikka?		urheiluseura	
lisää asukkaita ja nuoria kylälle	työpaikkojen, asuntojen ja tonttien puuttuminen	työpaikkoja kylälle ja lähiympäristöön, yritystoimintaa ja yrittäjäksi ryhtymistä, esim. hoitokoti - sijaiskoti tyyppisiä yrityksiä, halukkaan yrittäjän löytyminen		
ostospalvelutaksi	tarvekartoitus			
kylälle kyläyhdistys	liian monta yhdistystä, vähän todellisia toimijoita, omistusrakenne – kiinteistön omistus, yhteishenki?	valitaan johtokuntiin muita kuin aikaisempia henkilöitä, laajapohjainen rakenne kyläläisistä suotava, kylän kiinteistöjen kunto ja säilyminen turvattava (kenen omistuksessa, ei saa olla toiminnan kannalta merkittävä kysymys), vanhaa yhdistysrakennetta purettava ja laitettava uinumaan tai muutettava, mietittävä mitkä toiminnot ovat todella merkittäviä, ei esitetä yhdistyksille toimintaohjeita vaan toimitaan itse yhdistyksissä		
seurojen yhteistyön parantaminen		yhteiset illanvietot seurapelihengessä seurojen kesken	seurojen puheenjohtajat	2005

näytelmän esittäminen kyläpäivillä (Lilli), Matelin hyödyntäminen (Eila)		erilaisia seurapelejä, metsästysseuran ilmakiväärillä ampuminen pienoishirvi-illanvietoissa	kylätoimikunta ja muut seurat, vastuualueet jaettu seuroittain	2005
Koitere-paketti: – kaikki Koitereen ympäristökylät mukaan (25 % omarahoitus)		Taustat ja tavoitteet: Koitereen arvon ja kauneuden nostaminen sille kuuluvaan arvoon Koitere on yksi Suomen seitsemästä ihmeestä tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia matkailun parissa kesällä veneretkiä ja talvella talvikalastusta ympäristökyläiden yrityselämän elvyttäminen palvelujen säilyttäminen ja kehittäminen Toteutus: kartoitetaan yrittäjät ja tehdään kotisivut Internetiin Koitereen tunnetuksi tekemiseksi Koitere-portti mainokset sisääntuloteille, jotta turistit, lomalaiset ja matkailijat tietävät mitä on tarjolla tarjotaan ohjelmallista Huhus-päivää	Hankkeen toteuttaja: Matelin Kulttuuriperintö Mukana olevat tahot: kylätoimikunta Ilomantsin kunta Kalevalaiset naiset Karjalaisen kulttuurin edistämissäätiö Ilomantsin ev.lut.srk Museosäätiö Joensuun Yliopisto MSL	

KEHITTÄMISOHJELMA

Kylä: Huhus

TEEMA: Elinkeinot

TOIVESUUNNITELMA	TOTEUTUSOHJELMA	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
Kehittämishanke / Idea Koitere-paketin työstäminen	Toteuttamisen esteet tuotteistaminen, pääoma	toteuttaja-verkosto, yrittäjien kehittämishanke, sitoutuminen, markkinointi	Jari, Seppo, Eila, Matti H.	2005
kesäkioski	yrittäjien puuttuminen	kylältä etsiminen	kylätoimikunta	
luonnontuotteiden vastaanottopiste	ostajatahojen mukaan saaminen	vastaanottotilat olemassa	kylätoimikunta, Seppo Esko	2005-2006